

# Cae'r Gors Pecyn Adnoddau Addysg

Cyfnod Sylfaen

Gwybodaeth a Dealltwriaeth o'r Byd  
Hanes, Y Synhwyrâu a Llythrennedd

ADGYSYDD



### Cyflwyniad

Nod y pecyn hwn yw helpu athrawon i gynnal ymweliadau hunan-dywys mewn ffordd greadigol, hyderus a llawn dychymyg. Mae'r gweithgareddau a awgrymir yn hyblyg a gellir eu cynnal mewn nifer o ffyrdd. Anogwn athrawon i ddewis ac addasu'r deunydd er mwyn sicrhau ei fod yn diwallu anghenion y pwnc a'r grŵp blwyddyn.

### Trefnu ymweliad

Wydddech chi fod ymweliadau hunan-dywys â safleoedd Cadw am ddim i grwpiau addysg sy'n mynychu sefydliadau addysg yn yr Undeb Ewropeaidd?

I drefnu eich ymweliad am ddim, dilynwch y camau syml hyn:

- Trefnwch eich ymweliad o leiaf 5 diwrnod gwaith o flaen llaw.
- Ffoniwch y safle i holi a yw ar gael ar y dyddiad yr hoffech ymweld.
- Unwaith y byddwch wedi cytuno ar ddyddiad ac amser gyda'r safle, llenwch y ffurflen archebu ar-lein [www.cadw.cymru.gov.uk/learning](http://www.cadw.cymru.gov.uk/learning)

Rydym hefyd yn cynnig gweithgareddau addysg rhyngweithiol sy'n gysylltiedig â'r cwricwlwm mewn rhai safleoedd.

### Iechyd a Diogelwch

Mae athrawon ac arweinwyr grŵp yn gyfrifol am wneud asesiad risg cyn yr ymweliad, yn unol â'r canllawiau a gyhoeddwyd gan awdurdodau addysg lleol. Rydym yn cynnig ymweliadau ymgyfarwyddo am ddim i athrawon i'w galluogi i ysgrifennu'r asesiadau risg a chynllunio gweithgareddau cyn dod â grŵp i'r safle. Mae'r tudalennau dysgu ar wefan Cadw yn cynnig cyngor ar gynllunio eich ymweliad a gwybodaeth benodol am y safle.



# Cae'r Gors

## Hanes, Y Synhwyr a Llythrennedd

### Nod

Cyflwyno, ymchwilio a thrafod yr hyn sy'n wahanol mewn cartrefi o'r 1900au â'n cartrefi ni heddiw.

### Amcanion

#### Cwriciwlwm Genedlaethol

#### Gwybodaeth a Dealltwriaeth o'r Byd –

#### Amser, digwyddiadau a phobl:

- Rhoi trefn ar ddigwyddiadau, arferion ac newidiadau
- adnabod newidiadau a achosir gan amser
- dechrau adnabod gwahaniaethau rhwng ffyrdd o fyw ar wahanol adegau
- defnyddio amrywiaeth o ffynonellau hanesyddol, gan gynnwys arteffactau ac adeiladau a ffynonellau gweledol
- edrych ar wahanol bortreadau a dehongliadau o'r gorffennol



### Bydd y disgyblion yn gallu:

- Nodi digwyddiadau yn ôl eu trefn, a gwahaniaethu rhwng y gorffennol a'r presennol
- Defnyddio geirfa briodol
- Nodi'r gwahaniaethau rhwng y gorffennol a'r presennol
- Nodi'r dulliau gwahanol o ddehongli'r gorffennol
- Gofyn cwestiynau am y gorffennol a'u hateb trwy gyfeirio at ffynonellau

### Cysylltiadau â'r Cwricwlwm Ychwanegol

Fframwaith Llythrennedd a Rhifedd Cenedlaethol (FfLIRh)

Iaith, Llythrennedd a Sgiliau Cyfathrebu

*Llafaredd, Darllen, Ysgrifennu*

Datblygiad mathemategol

*Nifer, Trin Data*

### Bydd yr ysgol yn darparu:

Siart troi

Clipfyrddau

Pensiliau

Papur



Amser	Gweithgaredd	Deunyddiau/Offer	Gweithgaredd y disgyblion
15 m	Croesawu'r disgyblion a chyflwyno cefndir Kate Roberts. Cyflwyno'r 5 synnwyr.	Siart troi (er mwyn nodi'r 5 synnwyr)	Gofyn ac ateb cwestiynau ar lafar.
20 m	Trafod y synhwyr gan nodi beth yr ydym ni'n gallu gweld, clywed, blasu, teimlo, arogl heddiw yn ein cartrefi. Defnyddio'r lluniau a'r gwrthrychau i sbarduno'r drafodaeth.	Objects in Y Caban: Smell – Red soap Feel – Clywed – Agor ffenest y caban Gweld – Teledu, Cerdyn llun Blasu –	Gofyn ac ateb cwestiynau ar lafar.  Cyffwrdd, arogl a theimlo'r gwrthrychau amrywiol gan drafod eu pwrpas, eu gwneuthuriad ayyb.
40 m	Ymweld â'r tŷ a'r ardd.	Clipfyrddau Taflenni gwaith Pensiliau	Cwblhau'r taflenni gwaith. Gofyn ac ateb cwestiynau ar lafar.
25 m	Trafod ymateb y disgyblion i'r hyn a welsant yn y tŷ.	Dim	Gofyn ac ateb cwestiynau ar lafar.
10 m	Atgyfnerthu'r dysgu.	Gêm gosod y llun neu Gêm gosod y geiriau.	Rhannu'r disgyblion yn dimau o 3 neu 4. Aelodau'r tîm i osod y llun yn y golofn/au cywir.

## Y Gegin

Cymharwch	Cae'r gors	Tŷ ni
Dull goleuo		
Cynhesu		
Coginio		
Dodrefn		

## Y Siamber

Cymharwch	Cae'r gors	Tŷ ni
Dillad		
Y gwely – dillad, cynhesu		
Y waliau – trwch, lliw		
Maint ffenestr		

## Y Parlwr

Cymharwch	Cae'r gors	Tŷ ni
Ymhle mae parlwr?  Oes ganddoch chi enw gwahanol?		
Lle tân, silff-ben-tân		
Llestri ar y bwrdd – te, bwyd		
Beth sydd ar y waliau?		

## Deunyddiau Cae'r Gors

Beth yw deunydd y rhain? O beth mae nhw wedi eu gwneud?

	Cae'r Gors	Y Caban	My House
Giât			
Walïau tu allan			
To			
Simdde			
Ffenestri			
Drws			
Walïau tu mewn			
Llawr			
Nenfwd			
Dodrefn			
Gwresogi			
Goleuo			

- Pam defnyddio deunyddiau gwahanol?
- Oes yna wahaniaeth rhwng y tŷ a'r Caban? Os oes, pam tybed?



## Planhigion

Sut fath o blanhigion sydd yn yr ardd? Enwch y gwahanol rai.

Coeden

---

Llwyn

---

Llysieuyn

---

Perlysiuyn

---

Blodyn

---

Ffrwyth

---

- Beth yw'r gwahaniaeth rhyngddynt?

- Pa rai sy'n ddiogel i'w bwyta?

## Y Synhwyr

Synwyr	Yn y tŷ	Yn yr ardd	Tu allan
<b>Gweld</b> glas gwyrdd melyn coch du gwyn			
<b>Clywed</b> gwynt car cloisiau tân cloc lleisiau			
<b>Arogleuo</b> sebon lafant mwg teim llyfr pais			
<b>Teimlo</b> llechen bwrdd rhisgl ffedog tun bwyd carreg			
<b>Blasu</b>			

## Geirfa

oer – cynnes, garw – llyfn, caled – meddal, gwlyb – sych, trwm – ysgafn, tywyll – golau, distaw – uchel.

## Y Synhwyr

Synnwyr	Yn y tŷ	Yn yr ardd	Tu allan
Gweld			
Clywed			
Arogleuo			
Teimlo			
Blasu			